

Duitse première van Nederlandse makelij

Maarten van der Duin brengt carrière spionnenbaas Erich Mielke in beeld

door Rob Savelberg

BERLIJN • Het spraakmakende Duitse docudrama *Erich Mielke, Meister der Angst* over de gevreesde Stasi-baas is gemaakt door een Nederlander. Maarten van der Duin (48) regisseerde de rolprent, die vrijdag zijn première beleefde in het splinternieuwe spionnenmuseum in Berlijn, midden in het voormalige niemandsland op de Potsdamer Platz.

„Het was uitermate interessant om de grootste schurk achter het IJzeren Gordijn te portretteren”, zegt Van der Duin (48). Deze Haarlemmer in Duitse dienst is gefascineerd door de geschiedenis van onze oosterburen. „Verbazend wakkend hoeveel verbittering er na 25 jaar nog steeds is bij de voormalige Stasi-officieren.”

Voor zijn film koos Van der Duin het personage van Erich Mielke uit, chef van de Staatssicherheit van de jaren vijftig tot het einde van de DDR in 1989, toen de Berlijnse Muur viel. „Mielke had een enorme wilskracht, was ervan overtuigd dat hij als socialistische idealist het goede deed.”

De veiligheidsminister, paramilitair opgeleid in Stalins Sovjet-Unie, bewaakte met een enorm apparaat van 90.000 spionnen en 180.000 informanten de gehele Oost-Duitse bevolking. „Hij was een meester van de angst”, refereert Van der Duin aan de filmtitel *Meister der Angst*. „Buren en zelfs echtgenoten werden door elkaar bespioneerd en vertrouwden elkaar niet.”

Stasi-baas Erich Mielke was een idealist, overtuigd van het goede van zijn daden.

In 1992, drie jaar na de val van de Muur, schudde voormalig Stasi-hoofd Erich Mielke (l.) nog een keer de hand van voormalig DDR-staatsvoorzitter Erich Honecker.

FOTO EPA

Hoe kwam het dat uitgerend een Nederlander zo'n Duits onderwerp verfilmt? „Ik ben als scenario-schrijver een specialist in drama. Heb voor de NTR de bekroonde serie *Dertien in de oorlog* gemaakt, verder *Moordvrouw* en *Flikken* in Maastricht. Zo kwamen de Duitsers bij mij uit.”

Het voordeel van Van der Duin is voor de hand liggend. „Ik ben onbevooroordeeld. Ik ben geen Ossi of Wessi, en geen partij in het conflict. Ik beschik over een frisse blik op de geschiedenis en ben niet belast door

Stasi-generaal Erich Mielke, hier in september 1989 geflankeerd door Joachim Herrmann van het Politburo en minister van Defensie generaal Heinz Keßler, heerste over een netwerk van 90.000 spionnen in de DDR.

FOTO HOLLANDSE HOOGTE

het verleden.” Rode draad in de film is het proces tegen de bejaarde Stasi-generaal Erich Mielke begin jaren negentig. Dat gedeelte is door acteurs treffend nagespeeld. Ertussenin zitten scènes uit het verleden, want Mielke maakte heel wat periodes mee: de ellen-

de in het verpauperde Berlijn voor de Eerste Wereldoorlog, het afzetten van keizer Wilhelm II, straatgevechten tussen nazis en communisten in de jaren twintig.

„Dat is ook de reden dat Mielke uiteindelijk werd veroordeeld”, aldus Van der

Duin. Mielke schoot als communist in 1931 drie agenten dood. Daarvoor werd hij zestig jaar later gestraft, en niet voor de honderden slachtoffers aan de Berlijnse Muur en het IJzeren Gordijn.

De Nederlander kan goed verwoorden waarom Erich

Mielke ook voor de huidige generaties nog belangrijk is: „Onze film wil geen schuldige aanwijzen. Maar de geschiedenis mag zich niet herhalen. Ik heb in Rusland gewoond, daar worden de KGB en het Sovjet-rijk geromantiseerd. Zo moet het dus niet.”

TOCH MINDER SCHEEFWONEN

HILVERSUM • Welgeteld 418.000 huishoudens met een gezinsinkomen van 38.000 euro of meer verdienen in feite te veel om in een gesubsidieerde huurwoning te wonen. Nog eens 332.000 huurders wonen eigenlijk te duur in relatie tot hun inkomen en krijgen daarvoor meer huurtoeslag dan nodig is, zo blijkt uit een gisteren gepubliceerd rapport in opdracht van de Woonbond en de koepel van woningcorporaties Aedes.

Eerder circuleerde in een tussenrapport een getal van 547.000 huishoudens dat op basis van hun inkomen ten onrechte in een sociale huurwoning woont. Dat blijkt erin het eindrapport 129.000 minder te zijn. De Woonbond wil nog niet reageren op de uitkomsten.

Zwam bedreigt Kamper Kogge

Van onze correspondent

KAMPEN • De enige nog varende kogge van ons land, de Kamper Kogge, dreigt ten onder te gaan aan een zwam.

„We moeten het schip, dat nog bij Sail Amsterdam te zien was, dringend repareren en schimmelvrij maken, maar daar is te weinig geld voor”, zegt Ben Diender van de Stichting Kamper Kogge, die schat dat de kosten tussen de 15.000 en 20.000 euro liggen.

De boot is een reconstructie van een wrak van een echte kogge uit de veertiende eeuw, die eind jaren tachtig werd gevonden. De stichting was net bezig met het plannen van een nieuwe grote reis, waarbij het schip een route langs Denemarken zou varen. Of die tocht nog doorgaat, is nu de vraag. „Onlangs zagen we witte

De Kamper Kogge moet opnieuw onder handen worden genomen, nu er een gevaarlijke zwam in het houtwerk is ontdekt.

schimmel onder het dek”, legt Diender uit. Alle alarmbellen gingen af en de maker van de reconstructie werd er bij gehaald. Die bevestigde wat al werd gevreesd: het ging om een bedreigende zwam. „Je moet meteen in actie komen, voordat de schimmel zich

verder verspreidt.” De zwam verzwakt de constructie, waardoor er ook vocht uit het hout gaat lekken. Vrijwilligers moeten deze winter hard aan de slag om de boot te redden.

Aankomend weekend beginnen de vrijwilligers met het verwijderen van de

FOTO'S HOLLANDSE HOOGTE

zwam. Tot die tijd ligt er een doek over het schip. Grote probleem is dat de stichting weinig financiële middelen heeft. „Iedereen denkt dat we rijk zijn, omdat de gemeente geld geeft aan de Koggewerf. Maar wij krijgen daar weinig van. Het is al met al echt zorgwekkend.”

WEGPIRAAT MELDT ZICH

DUIZEL • Een 33-jarige man zonder vast woonadres heeft zich gistermiddag op last van de politie gemeld nadat hij een nacht eerder betrokken was bij een dodelijk ongeluk in het Brabantse Duizel. De bestuurder was volgens een politiewoordvoerder 'in paniek' op de vlucht geslagen.

Een 24-jarige bestuurder uit Hapert kwam vrijdagochtend om het leven nadat hij en de 33-jarige automobilist frontaal met elkaar in botsing kwamen op de Hapertseweg. Hoe dat ongeval tot stand kwam, is nog onduidelijk. Toen duidelijk werd dat de twintiger overleden was, richtte de politie zich op de gevluchte bestuurder. Ondanks de inzet van een politiehond werd hij niet gevonden. Gisteren meldde hij zich.